

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 86 * číslo 32 * 6. srpna 2006 * Cena 6 Kč

Téma týdne

Ke 150. výročí úmrtí

K. H. Borovského -

pokračování

článek Radka Hobzy

"JAKOUBEK" ZPÍVAL OPĚT V KOSTNICI!

Po roce se vrátil Jakoubek, jak ho familiérně nazývají nejen sami členové Komorního sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra z Příbrami, opět do Kostnice. V loňském roce – při 590. výročí upálení M. J. Husa – vystoupil díky podpoře n.o. Praha 1 – Staré Město společně s komorním sborem Resonance po slavnostních bohoslužbách u Husova kamene 6. července na koncertě v Kostnickém Münsteru, v němž byl souzen Mistr Jan Hus. Letos za podpory města Příbram, odkud sbor pochází, zazpíval sbor při slavnostním otevření tzv. Palmového domu u Husova kamene, který má sloužit jako místo pro česko-německý dialog a večer 22. července – v den výročí upálení obránce Čtyř pražských artikulů ve Francii – na samostatném koncertě v centru Kostnice v kostele sv. Trojice, který byl před krátkým časem po 10 letech opět otevřen. Obě vystoupení sboru byla velice úspěšná, navíc se rýsuje i další spolupráce s kostnickým Německo – českým spolkem a městem Kostnice.

Cesta do Kostnice je dlouhá. Autobusem trvá zhruba 10 hodin, jak si jistě pamatují i ti, kteří ji loni absolvovali při příležitosti Husova kulatého výročí, aby se mohli u Husova kamene zúčastnit slavnostních bohoslužeb vedených pražským biskupem Mgr. Karlem Bicanem, koncertů obou výše zmínovaných sborů v kostnické katedrále, prohlídky Husova domu i centra Kostnice, zakončené společnou večeří v kostnickém Koncilu.

Dlouhou cestu si letos Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra z Příbrami zpestřoval mimo jiné i procvičováním německých slov Písničky příkladné, již druhý den pobavil na zahradní slavnosti k slavnostnímu otevření Palmového domu u Husova kamene mnohé bilingvní návštěvníky, neboť text této renesanční písničky v češtině je mravokárný, zatímco v německém překladu se jedná o tzv. písničku pijáckou – opěvující víno. Po devíti hodinách cesty, kdy se po více než šesti stech kilometrech objevilo na obzoru

Bodamské jezero, sbor zajásal a rozhodl se, namísto další hodiny strávené v autobuse při objížďení tohoto vodního veličána, složit se na přívoz po Bodamském jezeře přímo do Kostnice. Tak vyšetřil před večerní zkouškou čas i na krátký piknik toho, co si kdo vzal s sebou z domova, i na otestování vody jezera – byla neuvěřitelně teplá!

Den "D", kdy se konalo slavnostní otevření Palmového domu u Husova kamene, při němž měl vystoupit i příbramský Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra, byla sobota. Již od rána probíhaly na rozlehlé zahradě Palmenhausu, jak se německy dům nazývá, v režii Německo - českého spolku a jeho předsedkyně paní Veroniky Müller, veliké přípravy. Lavice a stoly se zastřešením pro návštěvníky, ozvučení, veškeré náčiní pro dětský program, stánky s německými párky a českým pivem, balónek, nic z toho nesmělo na slavnosti chybět. Sbor dostal šatnu u samé střechy zre-

konstruovaného Palmenhausu - v posledním patře, které bude po vybavení nábytkem sloužit jako kolej pro české stipendiatní studenty na Univerzitě v Kostnici. O patro níže budou nově opravené prostory sloužit Německo - českému spolku. V přízemních prostorech mohli všichni příchozí shlédnout výstavu připravenou Německo - českým spolkem v Kostnici ve spolupráci s pražskými archivy k uctění památky Mistra Jana Husa a k letošnímu kulatému výročí Jeronýma Pražského. Oběma mučedníkům bude v přízemí Palmenhausu věnována i kaple, kterou 7. 7. 2007, dá-li Bůh, slavnostně otevře pražský biskup Mgr. Karel Bican.

Komornímu sboru Mistra Jakoubka

ze Stříbra se dostalo té cti vystoupit na úplně zahájení slavnosti před projevem vrchního starosty Kostnice pana Horsta Franka, který mimo jiné vyjádřil i touhu po další budoucí spolupráci s Univerzitou Karlovou v Praze i s Církví československou husitskou. Pan starosta tak veřejně potvrdil svá slova z rozhovoru s pražským biskupem, při němž se spolu v loňském roce na radnici poprvé setkali. Po skončení všech projevů na zahradní slavnosti sbor při závěrečném spirituálu Happy day pana starostu rozezpíval, a při společném zpěvu tradičního Amen s místním pěveckým sdružením všechny přítomné roztleskal.

Do koncertu v Dreifaltigkeitskirche (kostel sv. Trojice) zbývalo ještě několik hodin, které jsme využili k procházce centrem Kostnice. Neopomněli jsme se zastavit ani v Husově domě, kde, bude-li vůle ze strany Husovy společnosti, bude snad možné vystavit část naší putovní výstavy Stále živá historie. A podaří-li se získat záštitu města nad slavnostním otevřením a bude-li vůle ze strany Německo-českého spolku a jeho předsedkyně paní Veroniky Müller, budeme snad moci uspořádat další slavnostní otevření výstavy. Při procházce jsme se vrátili i na místo činu – do katedrály, kde se uskutečnil loňský koncert. Jak řekla paní Veronika Müller, bude ještě chvíli trvat, než "Jakoubek" projde se svými vystoupeními všechny kostely v Kostnici.

Letošní program koncertu jsme koncipovali tak, aby si každý posluchač přišel na své a zároveň, abychom nezapřeli své jméno, které sbor od svého založení před téměř již sedmi lety ve

sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra v Příbrami na Březových Horách nese. Zaznívaly tak husitské chorály a české písně ze 14. a 15. století, následovala renesanční tvorba českých i evropských autorů, nemohlo chybět ani německé baroko (J.S.Bach). V poslední části koncertu věnované tvorbě 20. století si mohli posluchači vychutnat Ebenovy písně v němčině i v češtině, podobně jako u některých písní z Taizé, jež byly zařazeny i s ohledem na tragickou smrt zakladatele této známé komunity Rogera Schütze, ale i pro svou mnohými posluchači vítanou zpěvnost. Dva černošské spirituály jako přídávky po dlouhém potlesku uzavřely letošní večerní koncert. Radost z děkování za krásný zážitek byla násobena dotazem místního vedoucího kůru po našem CD. Slibili jsme, že se pokusíme příští rok do Kostnice, budeme-li opět moct přijet, své první CD přivést. Stojí tak před námi veliký úkol – vypilovat vybrané skladby a najít ochotné sponzory. Na obojím začal Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra již pracovat. Víte-li ale o těch, kteří by tento záměr mohli podpořit, či vy sami snad máte takové možnosti, buďte prosím tak laskaví a dejte nám vědět. Předem moc děkujeme!

Zde by mohla malá reportáž z letošní návštěvy Kostnice končit, kdyby ovšem nenásledovala jako odjezdní den neděle. Někteří děkovali Bohu za krásný pobyt u Bodamského jezera, skupinka z nás se vypravila do nedalekého moderního katolického kostela Maria-Hilfe, kde se měla uskutečnit slavnostní ekumenická bohoslužba

Dokončení na str. 4

VZTAH STÁTU A CÍRKVE U S. KIERKEGAARDA

V současnosti probíhá nejen na politické scéně (na Slovensku) otázka odluky církve od státu. Jedna politická strana před volbami zaplnila celé Slovensko plakáty, které požadovaly odluku církve od státu a očekávala volební úspěch. Myslím si, že je jen otázkou času, kdy k této odluce dojde. Již dříve filosof a teolog S. Kierkegaard (1813-1855) odmítal spojení státu a církve. Byl přesvědčen, že spojení státu a církve "neprospívá" křesťanství.

I proto nebývá často ve studiích uvedeno, že by byl Kierkegaard kladně spojován s církví. Důvodem je také i to, že Kierkegaard explicitně nepojednává o doktrínách církve. Neznamená to však, že by o církev neměl zájem, za církev se modlil. Doktríny

církve považoval za správné a existenci své církve přijal s jejími svátostmi, liturgií a předpisy.

Je třeba zdůraznit, že Kierkegaard nekritizoval církev, ale představitele církve. To je důležité upozornění pro pochopení významu církve u Kierkegaarda.

Dalším důvodem Kierkegaardovy kritiky církve je, že církev byla výrazně ovlivněna filosofií a učením z Kodaňské university, pro kterou byl Ježíš Kristus jen učitel etiky a Bible nebyla vnímána jako "Slovo Boží". Dalším důvodem je, že podle Kierkegaarda je člověk schopný najít Boha i bez pomoci církve. Kierkegaardova kritika poměru ve společnosti a v církvi – je bojem proti relativizaci Boha a "zásadní ustanov-

ení přirozeného světa v sobě samém, zesvětštění, profanita".

Kierkegaard upozorňoval na bídu teologie, která život v církvi proměnila v šedou teorii, pokrytectví, kde nebylo potřeba osobního zánícení člověka. Církve "jež od světové reformace zapoměly na Kristův příkaz následování". Kierkegaardův útok souvisel s jeho vnímáním, že církev podlehla kultuře a společnosti namísto závislosti na Bohu.

Spojením státu a církve, kde všichni jsou křesťané (na Slovensku se v současnosti hlásí ke křesťanství více než 85 % obyvatelstva) se ztrácí význam křesťanství. "Idea církve není totiž kvalitativně rozdílná od ideje státu, neboť jedinec do ní vchází obyčejnou Dokončení na str. 3

Nejhorší restaurace

Slyšeli jste už někdy o restauraci s názvem "Nejhorší Oregonský pajzl"? Před několika lety jsem o něm četl v novinách. Restaurace se hlasitě vychloubala nejen tím, že má nejhorší jídlo, ale i to, že má nejhorší obsluhu a je to nejhorší pajzl. Nedomákal jsem si představit, že by mohl někdy někdo do takové restaurace vstoupit. A byl jsem rád, že nebydlím v blízkosti takového nemožného podniku...

Jaká je však realita? V uvedeném podniku podávají asi to nejchutnější jídlo, jaké můžete v celém státě Oregon dostat! Restaurace vyniká obsluhou na vysoké úrovni a její zaměstnanci jsou skuteční profesionálové! Název slouží jako dobrý reklamní magnet pro zvědavé hosty! Ředitel restaurace totiž správně předpokládal, že tímto netradičním názvem zaujme víc potenciálních zákazníků.

A vyšlo to! Lidé nejdřív přicházeli ze zvědavosti a počet nadšených strávníků se utěšeně rozrůstal... Nuže, i negativní reklama je reklama.

Netradiční přístup uvedeného podnikatele mi připomíná, ovšem v opačném smyslu, taktiku lidí, o kterých mluví apoštol Pavel ve 2. kapitole listu Koloským. Lidí, kteří naoko působili velmi zbožně a pokorně, ale byla to jen falešná "reklama". Ve skutečnosti toužili druhé oslnit a sami vyniknout. Až příliš nápadně dávali všem najevo, jak jsou nehodní a hříšní. Bůh však věděl, že jde o laciný zastírací manévr pýchy a sobectví. Boží Slovo je stále aktuální. A má věru co říct i nám. Nepodceňujme skutečnost, že satan "obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltit". A dokáže využít opravdu všechno – i naši "nehodnost" – začneme si zakládat na své hříšnosti a ubohosti, učiníme z ní svoji zásluhu, a jsme v tom až po uši... Ano, uvědomuji si svoji nehodnost a hříšnost, ale neustále vyvyšuji Boží lásku a Krista, neboť jen díky jeho milosti jsem schopen uvědomit si, kdo jsem. A to je o něčem jiném, ne?

–M.D.– czka

Z kazatelského plánu

9. NEDĚLE PO SVATODUŠNÍCH SVÁTCÍCH

U Ježíše je pravé odpočinutí

Denně jsme nuceni stýkat se s lidmi. Dotýkají se nás jejich problémy a bolesti. Býváme občas zraňováni jejich nelaskavým jednáním. Mnohdy naše snaha o komunikaci a navázání vztahu vyzní tak, jako kdybychom oslovili cizince, jenž nezná ani slůvka z naší řeči, proto mlčí a nejspíš nám nerozumí. Z takového styku s lidmi můžeme cítit únavu. Toužíme po klidném místě, kde bychom si mohli od lidí odpočinout. Ale i v sebe-tišším soukromí mějme s sebou Pána Ježíše, Boží slovo a modlitbu. Jen tak najdeme pravý klid a bezpečný příbytek. Samota bez pravého Pastýře Krista mohla by se i nám stát "říší ovládanou demony", jak správně tušili a smýšleli o pustých místech Ježíšovi současníci. Chvilky samoty strávené s Pánem "v komůrce svého srdce" (Komenský, Labyrint světa) i chvíle prožití v bohoslužebném obecenství Kristova lidu jsou pravým odpočinkem a zdrojem nových sil. Odtud se můžeme vracet mezi lidi. Ne již sami se svou slabostí, nýbrž vedeni a živeni svým Pastýřem.

Vstup: Jr 23.1-6 (nebo Ž 119,130-135)

Tužby:

2. Abychom uprostřed zmatků, břemen a shonu světa hledali a nacházeli pravý odpočinek u Ježíše Krista...

3. Abychom v síle Ducha svatého a vedeni svým Pánem pracovali na díle církve radostně, pilně a horlivě...

Epištola: Ef 2,11-22

Evangelium: Mk 6,30-34

K obětování: Ž 4,9

Závěrečné čtení: Ž 23 (nebo Ž 89,19-28)

Modlitba:

Děkujeme ti, nebeský Otče, že jsi nás opět občerstvil svým slovem a svátostným pohoštění u stolu svého Syna. Propouštíš nás odtud zase k denní práci, mezi lidmi, k zápasům a starostem. Děkujeme za nádherné ujištění, že v tom všem nebudeme odkázáni sami na sebe, ale že tvůj Syn přichází za námi i do nejnebezpečnějších míst, aby nás vedl a zachraňoval. V něm je naše síla, jistota i klid. Radujeme se z toho, že mu náležíme, a tobě, Otče, vzdáváme chválu.

Vhodné písně: 22, 24, 25, 65, 112, 113, 129, 157, 169

K VÝROČÍ NAROZENÍ DR. KARLA FARSKÉHO

Pokračování z č. 30

Řku: Ale písemné odvolání kardinála Skrbenského, urážky, kterou mně učinil, mám já. Teď se tedy zase musím těšit na pondělí; je to dlouhá smrt. Ale Bůh ví, že povolit nemohu. Jen abych neztratil duchapřítomnost. O Plzni ovšem není takto ani řeči: jde mi o pouhou existenci. Výsledek nepomenu sdělit. Zatím Tě a všechny srdečně zdraví K., 8. 7. 1918 v Plzni." Pak mi psal o tom arciděkanství ještě ve zmíněném dopise z 28. října 1918. Píše: „Nemám sice ve zvyku odepisovat záhy po návštěvě, ale tentokrát výjimečně Ti dost spokojeně sděluji v čas, že arciděkanem nebudu. Karel měl informaci správnou. Nemohli jsme (farář druzdovský a moje maličkost) býti do návrhu pojatí, poněvadž jsme se nepodrobili farní konkurzní zkoušce a nezažádali včas o případné udělení dispense. Já sice žádal současně se žádostí, ale ani sám dosud nevím, ač mám dotýčný dekret z r. 1914 po ruce a počítal jsem s ním. Nejspíš jsem měl žádat před vypršením pětiletí od promoce (Teď abych opakoval doktorát!) Je to, pokud vím, první případ toho druhu, ale taky poslední. Ptal jsem se na to

kancléře Soukupa, a ten mi 25. srpna napsal, že je to vyloučeno; a zatím se stalo. Ale nehleď k té nesprávnosti jsem opravdu rád, že nemusím v těch obtížných poměrech zavádět nové problematické hospodářství. V domácnost se 4 kaplany bych se těžko vpravoval. V Plzni, 26. 10. 18.“

Toto psaní, čistě soukromé, o němž nikdo z nás netušil, že bude kdy uveřejněno, a které bylo tudíž napsáno bez jakéhokoliv postranního zřetele ve spojitosti s tím, co jsem již uvedl, i co Karel o tom napsal v Přelomu, vyvrací jistě nadobro onu podezřívavou bajku, jako by Karel lpěl na tom arciděkanství tak, že by nebylo došlo k založení Církve československé, kdyby se byl stal arciděkanem. Snad mnozí hádají podle sebe.

Pravda, protestoval, jak píše v Přelomu, proti vyloučení, ale proto, že v tom viděl "nesprávnost", křivdu, proti které se bránil.

Huyn si přeci jenom na profesora Karla přece jen krajně netroufal, nebyl si patrně jist, že by tehdejší rakouská vláda šla s ním do té krajnosti. Upokojil tedy svoji touhu po pomstě, co jiného to v podstatě bylo, jinak – při obsazování plzeňského

arciděkanství. Kdo jiný u toho spolupůsobil, nemohu říci.

V den 28. října 1918 podařilo se Karlovi, jak vypravoval, zachytiti první zprávu o převratu v Praze a vyrozumět ředitele reálky. Odpoledne vyprovázela na nádraží mého tchána; vypravoval, jak důstojníci ve vlaku udiveně hleděli na jeho počínání, když se jal odstraňovat z vagonů různé ty nápisy válečné doby. Následovala přestávka ve psaní. Já byl plně zaujat jednak úřadem, jednak starostmi soukromými. Z dopisu Karlova z 1. prosince 1918 uvedl bych zmínku, charakteristickou pro tehdejší poměry: „Není tu nového nic. Že jsme také pozbyli ředitele – aspoň zatím – jsem Ti tuším už psal. Po nemilých výstupech vzal si půlletní dovolenou a my máme republiku. Je mnoho hrdinů, kteří hrdiny nebyvali. Se mnou si ještě nevědí rady. Na jiných ústavách už neměli podzimní zpověď, kostel buď žádný nebo nepovinný, u nás ještě všechno pravidelné. Nevím ale, jak bude dál. Dnes měli všichni zdejší studenti valnou hromadu v besedě.

JUDr. Josef Farský
(pokračování přístě)

Nad Písmem

VĚDĚT, KDE ODPOČÍVAT

Klidné místo k odpočinku vyhledává většina z nás. Utíkáme se do míst, kde je nám dobře. Tam relaxujeme a "dobíjíme svoje baterky".

Způsob a místo odpočinku si volí každý z nás jiným způsobem. Někomu stačí, aby se uvelebil na své pohovce a zaposlouchal se do uklidňující hudby, jiný relaxuje na zahradě při drobné práci, další se uvolní procházkou parkem nebo lesem, kde třeba objímá silné stromy, aby z nich pro sebe nasál potřebnou energii. Poslední zmiňovaná relaxace je v současnosti hojně rozšířena a praktikuje ji nemálo lidí. Nakonec, proč ne? Příroda nikomu neublíží a procházka tichým hvozdem za občasného objímání statných kmenů zřejmě bude mít něco do sebe. Navíc, v přírodě si člověk uvědomí, že on sám je její součástí, stvořenou rukou svého Tvůrce.

Pobyt mimo civilizaci má také výhodu, která pro mnohé bývá zásadní. V lese nepotkáme proudy lidí jako ve městě, neburácejí tam automobily, kabely od počítačů a faxů můžeme zastrčit maximálně do otvoru ve vykotlaném dubu, ale obrazovka se nám nerozsvítí. Veškerá technika je nám na tomto místě k ničemu, snad kromě otravných, všudypřítomných mobilů. Ale i ty na odlehlejších místech narážejí na chabý signál. Místo pro spojení se nalézá poměrně těžko; pět kroků na sever od hříbku, kolem ostružin, těsně vedle mraveniště. Na dlouhé hovory to ale není, protože mravenci koušou, ostružiny škrábou, a to vosí hnízdo vedle... Raději nevolat!

V lese je skutečný klid a kdyby tudy právě neprocházela ukřičená Homolkovic rodinka, dalo by se tu dělat i mnoho dalších příjemných věcí. Rodinný průchod trvá našťásti jen krátce a už je zase nádherný klid a relaxace může pokračovat.

Pokud je člověk schopen najít pro sebe chvíli, ať už je to kdekoliv, kdy zregeneruje své tělo a především svoji mysl, je to chvályhodné a užitečné. Bohužel ne všichni lidé si připustí, že si potřebují odpočinout. Už jenom myšlenka na to, že by přestali pracovat alarmuje jejich mozek do pozoru. Ten jim potom dává falešné pokyny typu: Nesmíš přestat pracovat, bez tebe to nejde, když budeš odpočívat všichni uvidí jak jsi slabý. Musíš jet dál, jinak nebude tak velký obrat. Dej si prášek, lokni si RedBullu a go! Jdi na to, ty na to máš, jen nepřestávej!

Člověk, který se poddává těmto prázdnotám a falešným pocitům nezastupitelnosti nemůže nadlouho obstát a jednoho dne musí zákonitě zkolabovat. Umět odpočívat je opravdu zapotřebí. Ať už jsme v jakékoliv profesi. Jestliže pracujeme nebo sloužíme mezi lidmi, platí to dvojnásob. Apoštolové, které Pán Ježíš posílal na cesty se zvěstí evangelia, a sám Ježíš samosebou také, museli občas ve své práci ustát a načerpat síly. Ti to však neměli lehké, neboť se na ně odevšad tlačili lidé. Jedni zvědaví, další lačníci po jejich slovu, toužící po uzdravení, ale i ti, kteří za nimi slídili, aby je usvědčili z rouhání. A i když Ježíš s učedníky přeci jenom na malou chvíli odešel do ústraní, klid jim nevydržel dlouho. Vbrzku byli vypátráni a tím donuceni k činnosti.

Když se dnes zamýšlíme nad tím jak se učedníci s Pánem mnohokrát nemohli ani na chvíli oddat odpočinku, pro zástupy lidí, spíše jim do určité míry můžeme závidět. Na našich farách se po slovu lační lidé netlačí, v kostelech jsou nepatrné hloučky. Naše únava již nepramení z výkladu Božího slova, či jiné pastorace, ale spíše z domovnícké práce nebo ze služby kostelníka. To je ovšem zcela

jiná únava, než jakou zažívali apoštolové. Tato únava je povětšinou z nena-plněnosti, možná nepotřebnosti. A to bývá horší než vyčerpání z neodbytného davu. Ale i to je služba Pánu, kterou chceme dobře vykonávat a děkujeme za ni.

Jakákoliv práce pro Boha je velmi důležitá a pokud má být vykonávána efektivně, je nutný pravidelný odpočinek k nabrání nových sil. K tomu, abychom síly které nám docházejí, načerpali, nemusíme objímat mocné buky nebo odcházet vysoko do hor. Stačí nám klidné místo, třeba v rohu místnosti, kde se dokážeme ztišit a promluvit s Pánem v modlitbě. V ní nás obejme on sám a doplní naše unavená srdce Božskou energií. Takovéto dobítí naší dvoukomorové baterie je nejužitečnější. Dlouho potom dokážeme fungovat a zbude nám ještě dost sil na to, abychom zastoupili třeba i ty domovníky a kostelníky.

Tomáš Altman

**Nebeský Otče,
nauč nás
umění odpočívat.
Zastavuj nás
ve chvílích,
kdy pracujeme
jen z nutnosti
a setrvačnosti.
Volej nás,
abychom měli touhu
utíkat se k tobě,
studnici životadárné
vody a energie.
Pomáhej nám,
abychom naplnění
tvým klidem
a milosrdenstvím
dovedli i druhým
rozdávat to,
co jsme přijali
od tebe.
Amen.**

PŘED 150 LETY ZEMŘEL K. H. BOROVSKÝ

Do Brixenu přivezl komisař Dederava Havlíčka dva dny před Vánocemi 1851. Jeden z prvních dopisů, který odtud Havlíček poslal, byl hned 23. 12. - Palackému. Ten v odpovědi koncem ledna 1852 vysvětluje svou už mnohaletou nechuť ke korespondenci, neboť je kontrolována, a ujistňuje Havlíčka o své stálé úctě; ptá se ho na názor na Palackého knihu o husitské etapě českých dějin, a doufá v nějaké větší dílo Havlíčkovo. Ten v srpnovém dopise děkoval za povzbuzení; chtěl by napsat Dějiny vzniku a růstu Ruské říše nebo sestavit výbor historického čtení, ale nemá k tomu v Brixenu potřebnou literaturu. Palacký mu později něco poslal.

Nejvíce psal Havlíček ovšem domů svému bratru Františkovi. Ze zachovaných dopisů můžeme vidět jeho radost nad tím, že v květnu přijela do Brixenu manželka a dcera: „Bydlíme v hezkém domečku zcela sami pro sebe za městem mezi zahradami asi 300-400 kroků od hostince Elefanta, kterému tento domeček náleží. Spodní poschodí jest jen velká sň a vchod do jeho velikého sklepu, pak kuchyně, v prvním poschodí máme tři pokojíky, sňku, pavlač. Nábytek dal nám hospodský od Elefanta a zároveň poštmistr zdejší... Zrovna u domku jest na jedné straně obecní místo posázené morušemi a hezky travnaté, na kterém se Zdenka prohání a válí. Jest již vidět, že zde budou Julie a Zdenka posíleny a uzdraveny, neboť zde v horách jest povětrí zdravé, čerstvé a tužící... Jídlo si necháváme v poledne nosit z Elefanta, snídání děláme si doma a k večeri chodíme posud, později hodláme též doma večeřet. K posluhování máme jenom bábu, která k nám dochází a jsme jinak zcela sami v "našem domečku..."“

Pobyt v Brixenu musel ovšem Havlíček platit. Stát mu určil 400 zl. ročně (dle životopisců, Havlíček v dopisech píše 500 zl.), ale zasílaných nepravdělně, a Havlíček v dopisech několikrát žádá bratra o zaslání peněz; zdá se, že ne daru, ale jeho vlastních. (Podle poznámky V. Zeleného u dopisu Havlíčkova na konci prosince 1852 "Dle zprávy pana Josefa Havlíčka páčil Karel své jmění asi na 10.000 zlatých".) Ve svých popisech se hodně zabýval bratrovými hospodářskými plány (chováním včel, výrobou oleje z řepky, aj.) a stále

nadějí na návrat. Švagr Jaroš několi-krát jednal ve Vídni o jeho propuštění. V dopisu z 20. 8. 1853 Havlíček píše do Brodu: „Předevčím byl jsem povolán k úřadu a tam se mne tázali na vyšší nařízení (od koho neřekli) jestli prý se chci z Rakous vystěhovat. Ovšem jsem řekl, že nechci, a bylo by to taky tuze podivné, aby mne chtěli snad nutit do Ameriky. Dále se mne tázali: chci-li žádat do Vídně o propuštění. Já řekl že chci, ale že s tím musím čekat až sem švagr přijede, poněvadž se s ním dříve musím poradit stran svého budoucího zaměstnání, neb že chci se obírat ekonomii. Nevěděl jsem, co si mám o tom mysliti..."“

Na konci února 1854 žádal Havlíček policejní ředitelství ve Vídni o propuštění, ale bezvýsledně. Koncem září odjely z Brixenu do Čech žena s dcerou, protože Julie byla nemocná a dcera by měla chodit do české školy. V poznámce o nastávajících 33. svých narozeninách uvedl: „Vlasy mi trochu zešedivěly ale ne moc, neboť otec v ten čas měl nepochybně šedivější... Moje živobytí je velmi jednoduché: Ráno vstanu, posnídám, přečtu noviny a pak jdu do svého pokoje, tam sedím do oběda, pak poobědváme, vypiju černou kávu a jdu zas do svého pokoje kdežto sedím zas až do večera..."“

Ovšem neseděl naprázdno, přemýšlel a psal. V Brixenu vznikly jeho slavné humorně-satirické básně Král Lávr, Křest sv. Vladimíra, a Tyrolské elegie. Nedočkal se propuštění ani při obecné amnestii na podzim 1854, a tak 10. ledna 1855 napsal novou žádost, v níž sliboval, že se nebude věnovat novinářství. Po 3 měsících byrokratického protahování vrátil se 28. dubna do N. Brodu, aby se dověděl, že jeho Julie před 14 dny měla pohřeb! Havlíček dostal povolení na krátkou cestu z Brodu za dcerkou do Prahy, ale jeho výlet s Jarošovými do Podmokel vyvolal velké policejní rozhořčení, po němž mu bylo nařízeno, aby se zdržoval v Brodě. Cítil se tam nešťasten a žádal o povolení pobytu v Praze u dcery, Na Vánoce mu to bylo povoleno, ale trvalé přesídlení mu v dubnu pražský policejní ředitel zamítl.

Přijel do Prahy ze zdravotních důvodů 30. května 1856, neboť jeho nemoc - tuberkulóza se zhoršila. Lékaři to potvrdili a doporučili, aby se odebral do lázní Šternberka u Slaného.

Havlíček tam přijel 22. června. Po pár dnech se cítil lépe, přestal kouřit a poslal několik dopisů přátelům. Ale během měsíce se zdravotní stav nesmírně zhoršil, a když 24. července ho navštívil MUDr. Podlipný, našel Havlíčka ve vysokých horečkách. Okamžitě ho naložil do kočáru a odvezl k Jarošům do Prahy. Tam byl většinou v bezvědomí, nepoznával návštěvníky a 29. července 1856 odpoledne zemřel.

I když o jeho úmrtí vyšly v novinách jen stručné zprávy, pohřeb se stal národní manifestací. 2. srpna bylo Havlíčkovo tělo vystaveno v bytě Jarošových v Havlíčkově (tehdy Jezdecké) ulici, kde se před ní klaněli Pražané i lidé z venkova. V průjezdu pak byl zahájen pohřební obřad a na to se vydal na cestu pohřební průvod. Rakev byla nesena známými muži, kteří se cestou střídali, kolem Prašné brány, Hyberskou ulicí na Senovážné nám. k Nové bráně. Za rakvi kráčely nejpřednější osobnosti českého veřejného a kulturního života: František Palacký, Božena Němcová, radikál J. V. Frič aj. Podrobná policejní zpráva zaznamenala spoustu jmen, i přítele - faráře Fr. Řezáče a další dva kněze. Dál byla rakev odvezena na Olšanský hřbitov, a za ní následovaly četné kočáry, které byly připraveny. Na Olšanech byla po církevních obřadech Havlíčkova rakev uložena do hrobu vedle hrobu jeho manželky Julie. Vavřínový věnec, upevněný na rakvi, si účastníci pohřbu po lístcích rozebrali.

Jako každá prorocká osobnost i Karel Havlíček Borovský prostě přešel svou dobu - a přece právě tam byl potřeba! Jako politik, vlastenec a věřící člověk (přes všechny své nevěrecké epigramy) provokoval a burcoval své spoluobčany - a díky tisku a zachovaným článkům i potomky - k aktivitě a ke změně současné špatné skutečnosti.

Další vývoj šel třeba jinak: r. 1870 by se Havlíček (zklamaneč) dočkal oficiálního vyhlášení papežské neomylnosti, po více jak 110 letech naopak radostně zavedení mateřského jazyka v bohoslužbě římsko-katolické církve po celém světě, a na konci 20. století vzácného Poláka - papeže Jana Pavla II.

Že se leccos z jeho reformních návrhů nesplnilo? Věřím, že ještě není všem dnům konec.

Radek Hobza

Ptáme se kandidátů na úřad patriarchy

* Pokud byste byl zvolen patriarchou, budete se snažit o dosažení samofinancování naší církve? Pokud ano, jakým způsobem se toho budete snažit dosáhnout?

Tomáš Butta:

Církev má pro svou činnost jednak své vlastní finanční zdroje a pak dotace od státu. I za první republiky, kdy naše církve měla značné vlastní zdroje z velké členské základny, dostávala určité dotace od státu. V roce 1926 jí to bylo zákonně zaručeno. Za komunismu byly církve hospodářsky "zabezpečeny" podle zákona z roku 1949. Ve skutečnosti šlo o státní dohled a postupnou snahu oslabit a likvidovat církve, které ideově do totalitní společnosti nezapadaly. Pamatuji si, jak církevní tajemník chodil do naší farní kanceláře přepočítávat pokladnu a podepisoval každého čtvrt roku účetní výkaz.

Tento stav nedůstojné závislosti církve na totalitním státu byl odstraněn v roce 1990. Od té doby se vedou diskuse o "samofinancování" církví. Má to souvislost s problematikou restitucí. V případě restitucí se jedná především o Římskokatolickou církev. V jednom evangelickém tisku bylo uvedeno, že restituce majetku se týká z 99 % Římskokatolické církve a 1 % všech ostatních církví. Ani úplná restituce by církve ekonomicky nezajistila. Jsou církve, které jsou na státní podpoře zcela závislé, jiné méně. Některé jsou schopny zajistit svou ekonomickou soběstačnost z vlastních církevních zdrojů jako například Církev adventistů sedmého dne. Naše církve by závisla na finanční pomoci od státu. Přesto musíme hledat cesty k tomu, jak zvýšit podíl na ekonomickém zajištění církve z vlastních zdrojů.

Náš Hospodářský řád, přijatý v rámci VIII. sněmu v roce 2004, stanovuje základní principy nakládání s majetkem a hospodaření církve. Začíná tím, že naše církve usiluje o to, aby její hospodaření bylo soběstačné. Ve skutečnosti soběstačné není. Jak je to ve vaší náboženské obci? Když ve své náboženské obci na jednu stranu položíme všechny roční příjmy a na druhou stranu vydání za provoz, opravy, energie, administrativu a další, k tomu je potřebné přičíst platy duchovních, kazatelů, pastoračních asistentů, tak k jakému dojdeme výsledku? Od roku 1990 jsem slyšel několik názorů, jako například lépe komerčně využívat prostory našich objektů; podle jiného názoru by faráři měli mít civilní zaměstnání; další řešení je zakládání sociálních, vzdělávacích a rekreačních zařízení, která by finančně zajistila náboženskou obec. Realisticky viděno se naše církve neobejde bez státní podpory, neboť byla dřívějším režimem záměrně čtyřicet let oslabo-

Jan Hradil:

Tento problém se řeší již mnoho let. V každé demokratické společnosti je otázka odluhy nastolena. Ve velkých evropských státech, ale i v Americe je vyřešena jednou provždycky. Ve státech, které byly zasaženy socialismem, byla církve přidělením finančních prostředků utlačována. Za poskytnuté peníze se očekávala jistá konformita. V nové společnosti v čase, který nyní žijeme, se opět ozývají logicky poznámky o odluce - samofinancování církví. Na otázku nejde odpovědět třemi větami.

Tímto problémem se já osobně zabývám minimálně deset let. Známe nebo se domnívám že vím, o metodice, kterou by se dalo samofinancování církve dosáhnout. A tak pouze nastíním:

a) Personální audit, tzn. přísná kontrola obsahu práce všech zaměstnanců církve. Není možné, aby jeden zaměstnanec byl pracovně přetížen a druhý se léta vezl.

b) Pořádek v odměňování. S lidmi, kteří nepracují, se budeme muset opravdu rozejít.

c) Moudré nakládání s nemovitým majetkem církve.

d) Využívání dotačních a grantového zdroje peněz.

e) Naše církve by se měla specializovat na některé sociální otázky, aby se stala odborníkem, kterého stát bude potřebovat. Měli bychom reagovat na společenskou objednávku těch či oněch sociálních služeb. Zde jsou uloženy velké objemy peněz.

Vyslat do zahraničí mladé kněze, aby viděli moderní činnost církvi v zahraničí. Dokonce vytvořit sekci, která by se zabývala i činností podnikatelskou - at' se nám to líbí, at' se nám to nelíbí.

vána a likvidována a nemá bohaté zahraniční zázemí, jako mají jiné církve. Hospodaření církve má své specifické principy, ke kterým patří spontánní, dobrovolný a nikým nevy-mahatelný dar. V praxi faráře se mi osvědčilo nezačínat nikdy penězi, ale evangeliem. Po kladně přijaté duchovní službě následuje i spontánní obětavost.

Na vaši otázku týkající se samofinancování církve nelze snadno a rychle odpovědět, tím se dlouhodobě zabývají odborníci. Náš Hospodářský řád však dobře vyjadřuje zásady nakládání s majetkem, kterými jsou hospodárnost, účelnost a společná i individuální odpovědnost. Platí to pro náboženskou obec i pro ústředí církve.

VZTAH STÁTU A CÍRKVE U S. KIERKEGAARDA

Dokončení ze str. 1 mediací; dostane-li se však jedinec do paradoxu, k ideji církve nedojde." Kierkegaard poukázal na absurditu najít pravdu v církvi, bez osobního zaujetí, touhy a vášně po Bohu. Proto pojetí církve jako společenství je u Kierkegaarda velmi málo zvýrazněno. Důraz klade na jednotlivce, který je pro budoucnost křesťanství rozhodující. Ostatní aktivity církve nejsou důležité, k tomuto Kierkegaardovu "nepochopení" církve se postavil velmi kriticky i Karl Barth: „Kde v jeho učení jsou lidé Boží, shromáždění, církve; kde její diakonická, misijní, politická a sociální náplň?"

Kierkegaard vyvodil z dané kulturně-náboženské situace (úzké spojení státu a církve v Dánsku), že křesťanství upadalo, což mělo za následek zrušení vzájemného vztahu mezi Bohem a člověkem. Takovéto křesťanství nazýval "křesťanstvo" - a toto "křesťanstvo" není vůbec Kristova církev. Pro Kierkegaarda "křesťanstvo" znamená společenství nekřesťanů." V Českém zápase v roce 2002, č. 11 autorka Jana Krajčírřiková upozornila, že aktivních členů jsou pouze 2 % a mladých lidí ještě méně... Je mylné tvrzení, že Kierkegaard byl k církvi kritický až v posledních letech svého života v tzv. církevním

zápase (1854-1855). Už v dřívějších spisech upozorňuje na nedostatky církve a jejich hlavních představitelů. Opisem situace v církvi chtěl upozornit na skutečný obsah křesťanství a poměry v církvi. Kierkegaard "chce v křesťanském Dánsku 19. století udělat to samé, co Sokrates kdysi učinil v pohanských Aténách". Dnes je obnova křesťanství podle Nového zákona úlohou a výzvou pro nás všechny, kterým není lhostejný osud církve. Pokud tato obnova nastane, otázka odluhy státu a církve nebude podstatná.

Roman Králík

NA ZEBÍNĚ "POSVĚTILI" EKUMENICKOU KAPLI

Zebín se jmenuje kopec u Jičína a také občanské sdružení, které si vzalo na starost kapli Máří Magdaleny, která na kopci stojí.

Barokní kaple byla postavena kolem roku 1700 v době působení kartuziánů. Valdické kartuziánské opatství Castrum beatae Virginis Mariae, bylo založeno 10. srpna 1627 v době jičínské éry Albrechta z Valdštejna. V té době také stála na úpatí kopce vesnice, která byla zbořena za účelem uspořádání krajiny.

Po zrušení kláštera dekretem Josefa II. ze dne 29. 1. 1728, zůstala i kaple

z Písku. Elegantní plastika zdobí výklenek kaple za oltářem. Barokní obraz sv. Magdaleny, který se z původního vybavení jako jediný zachoval, je nyní uložen v depozitáři jičínského muzea.

Původně římskokatolická kaple se 22. března 2005, stala kaplí ekumenickou. Rozhodla o tom městská rada. Snaha využít kapli Máří Magdaleny na Zebíně jako ekumenickou kapli vyšla ze spontánního ekumenického soužití, které se zrodilo ze spolupráce OS Zebín a církví, v jejichž středu se našli věřící, toužící prožívat svou víru spolu s druhými. Předsedou sdružení je římský katolík, členy jsou duchovní církví, které v okolí působí. Mezi nimi je i náš jičínský farář Vladimír Hraba, také duchovní nové církve Apoštolské episkopální církve katolické Miloš Nykendaj i farář Českobratrské církve evangelické Filip Susa.

V sobotu 22. června - na svátek patronky kaple Marie Magdalské byla slavnostně "posvěcena" kaple i soška její patronky. Zúčastnili se i nejvyšší představitelé církví zastoupených v občanském sdružení - římskokatolický biskup Dominik Duka, královéhradecký biskup a správce naší církve Štěpán Klásek (na foto s předsedou Ekumenické rady církví v ČR Pavlem Černým z Církve bratrské), synodní senior Českobratrské církve evangelické Joel Ruml a další. Návštěvníci očekávali účast primase Apoštolské episkopální církve katolické biskupa Antonína Jelínka a generálního vikáře téže církve Petra Vopálky, jak bylo uvedeno v pozvánce. Ti se však zřejmě zúčastnit nemohli, proto farář této církve Miloš Nykendaj přečetl pouze biskupovu zdravotnici.

Kaple na Zebíně je prostorem malá, ale sálá velkým duchovním nábojem. Z vrcholu Zebínu je dobrý rozhled, obzor je dalekosáhlý. Asi jako obzor víry všech poutníků, kteří touží sejít se právě zde na bohoslužbách. Kde jinde, než v řadách věřících, kteří sem přicházejí ke společným modlitbám, je centrum, ze kterého se smí

šířit znovu oživený chod kaple, kterou nepřehlédne žádný návštěvník Jičína a okolí.

Ekumenická kaple na Zebíně nechce být založena jen na pozoruhodném rozhodnutí města (díky za něj!), ale chce žít. Naplnit její prostory, prožít v ní společné chvíle modliteb, zpěvu, stolování s Pánem mají všichni křesťané. Je to dnes výjimečné, ale snad nebude dlouho. Vždyť dobrý nápad se má vždy stát součástí života.

Proto jsou v místě pravidelně pořádány ekumenické bohoslužby, ale i koncerty, přednášky a další akce, které mohou přitáhnout pozornost lidí nejen z okolí Jičína. Občanské sdružení Zebín také každoročně pořádá třídní Ekumenický festival (ten letošní se bude konat od 26. do 29. října v Jičíně - program přinese v některém z dalších čísel českého zápasu), festival Zpěvy z Taizé a cyklus přednášek zajímavých hostů, např. religionisty Odilo Štampacha, buddhistického mnicha Ashima Otamy, ale i našeho královéhradeckého biskupa Štěpána Kláska.

Kéž se stane i bohoslužebný život v ekumenické kapli Máří Magdaleny na Zebíně nedílnou součástí života křesťanských církví působících v Jičíně a blízkém i vzdálenějším okolí. Ale myslíme i na víc. Součástí života všech otevřených, hledajících a upřímných lidí.

Podle www.zebin.wz.cz (red)

Soška patronky kaple

ve veřejné správě. V současnosti je proto vlastníkem objektu Město Jičín. Během staletí tento malý stánek Boží zažil mnohé. Například v roce 1968 zde na slámě žili sovětsí vojáci, kteří si kapli vybrali jako vhodné místo pro svoji vysílačku. Kapli vojáci používali jako snadný terč při střelbách z bývalého vojenského prostoru pod Zebínem.

Nyní je vše jinak. Město Jičín v roce 2004 zahájilo generální rekonstrukci kaple z fondu regenerace kulturních památek. Na podzim roku 2005 byla kaple kompletně opravena. Interiér díky tomu opět prosvětluje okna, která byla dříve zazděná, do dále září elegantní světlá fasáda.

Moderní artefakt sochy patronky kaple sv. Marie Magdalské, zhotovila pro kapli na přelomu roku 2005 - 2006 mladá sochařka Marie Žáková

"JAKOUBEK" ZPÍVAL OPĚT V KOSTNICI!

Dokončení ze str. 1
k jakémusi 100. výročí, jak jsme si v předvečer, když jsme se vraceli do naší ubytovny z výtečné večere zajištěné opět paní Veronikou Müller v jejím hotelu, přečetli na informační tabuli tohoto chrámu. Jaké bylo ale naše překvapení, když jsme s lehkým zpožděním do kostela v neděli ráno dorazili a viděli jediného člověka v lavici! Dozvěděli jsme se, že slavnostní bohoslužby jsou v druhém kostele této farnosti, vzdáleném asi dalších 20 minut cesty, což jsme si vzhledem k hodině stanoveného odjezdu nemohli dovolit. Nejprve jsme si tedy prohlédli tento architektonicky zvláštní chrám - šestiúhelník tvořený obrovskými čtverci z několika pásů zdíva prokládaného barevnými sklíčky, která

v jednom pásu tvořila formou mozaiky křížovou cestu. U stropu ve výšce cca 17 metrů se klenulo obrovské dřevěné slunce, z něhož jako by ve vzduchu visel nad kamenným stolem Páně Kristus na kříži. Zasedli jsme do jednoduchých dřevěných lavic a najednou jsme začali bezprostředně zpívat písně z Taizé. Návštěvníků kostela mezitím trochu přibývalo, nebyli jsme sami, kdo přišel na bohoslužby. Po ujištění, že je náš zpěv neruší, ba naopak, jsme nadšeni úžasnou akustikou chrámu zpívali i husitské chorály a nakonec modlitbu Otče náš z Farského liturgie. Měli jsme velkou radost, když nám jedna z přítomných starších paní řekla, že přišla také na bohoslužby, a že nám moc děkuje, že to tak trochu bohoslužba byla.

Nezbývá již než v tuto chvíli poděkovat městu Příbram, které finančně cestu Komorního sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra podpořilo, všem členům komorního sboru, kteří se nezalekli tropických teplot ani jiných obtíží a cestu absolvovali a také všem, kteří sboru vypomohli. Speciální dík patří paní Veronice Müller, která nám tak jako v loňském roce velice organizačně pomohla a mnohé zajistila. Kéž je nám dopřána i další spolupráce a tak i možnost spoluvytvářet most mezi oběma národy právě v místě, které nás prostřednictvím Mistra Jana Husa a Jeronýma Pražského spojuje.

Hana Tonzarová,
sbormistryně

příbramského Komorního sboru
Mistra Jakoubka ze Stříbra

7. 8. 1921 - Narodil se v Praze **Karel Husa** - hudební skladatel, který žije v USA. Jeho dílo, k němuž patří i dva balety a mnoho komorních skladeb, se počtem titulů blíží stovce. Do českého repertoáru teprve zvolna proniká od počátku 90. let, kdy je skladatelův styk s rodnou zemí opět intenzívní. Jako dirigent interpretuje Husa především skladby 19. století včetně velkých oratorních děl a českou hudbu, počínaje Míčovou symfonií přes tvorbu Dvořákovu až po dílo Janáčkovu včetně Glagolské mše. Dílo dokládá intenzitu Husovy vazby k rodným Čechám: vedle liturgického textu v něm Husa použil s původním textem moravskou píseň Keď sa Slovák preč do sveta ubieral a báseň O. Březiny Svět rozkládá se za světem, kterou do hudby recituje přednášeč. V díle se objeví i citát z Dvořákovy kvintety op. 97, vzniklého za skladatelova pobytu v Americe. Na objednávku Newyorské filharmonie složil k oslavám jejího 150. výročí Koncert pro housle a orchestr, jehož premiéru na jaře 1993 řídil K. Mazur.

9. 8. 1791 - Na žádost českých stavů nechal Leopold II. převést svatováclavskou korunu z císařské pokladnice ve Vídni do Prahy, kde zůstala uložena v klenotnici nad svatováclavskou kaplí na Pražském hradě (uzavřena na sedm zámků).

10. 8. 1296 - Narodil se v Lucemburku **Jan Lucemburský** (+ 26. 8. 1346 v Kresčaku) - lucemburský hrabě, český král z dynastie Lucemburků, otec Karla IV.

10. 8. 1896 - Narodila se v Praze **Milena Jesenská** (+ 17. 5. 1944 v Ravensbrücku) - publicistka, jejíž korespondence s Franzem Kafkou známá jako Dopisy Mileně je jedním z nejceněnějších epistolárních svědectví o umělcově vnitřním životě.

11. 8. 1611 - Rudolf II. byl donucen podepsat abdikáční listinu. Byly mu ponechány jeho tituly, Pražský hrad (jako doživotní sídlo), několik panství v Čechách, roční důchod 200 tisíc zlatých.

11. 8. 1911 - Zemřel v Petrohradu **František Ladislav Chleborad** (* 14. 11. 1839 v Chabrech) - představitel svépomocných snah v českém dělnickém hnutí. Hlavní cestu k povznesení dělnictva viděl ve svépomoci, tj. zakládání spotřebních a výrobních spolků dělníků. Nezůstal však při pouhé propagaci svých názorů. Již 1. března 1868 se v Praze konala ustavující schůze svépomocného spolku Oul a Chleborad byl zvolen jeho předsedou. Po vzoru Oulu vzniklo v Čechách asi tři sta podobných spolků.

11. 8. 1956 - Zemřel v Praze **Vilém Zitek** (* 9. 9. 1890 v Praze) - slavný pěvec-basista.

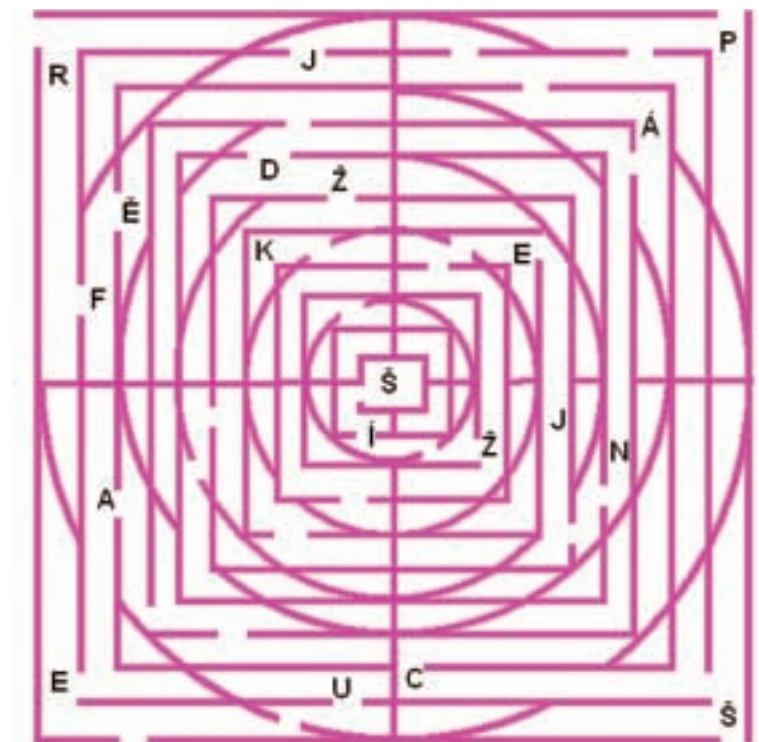
12. 8. 1881 - Vypukl rozsáhlý požár v budově již dostavěného Národního divadla v Praze (architektem byl J. Zitek). V průběhu několika hodin byla budova téměř zničena. Avšak během čtyř týdnů byla uspořádána celonárodní sbírka, která vynesla přes milion zlatých.

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Touha po samotě

Někdy člověk touží odpočinout si od ostatních lidí a je ochoten i dlouho hledat klidné a osamělé místo. Abychom však při takovém hledání nezašli, je dobré mít s sebou spolehlivého průvodce. Asi tušíte, koho mám na mysli - ověřte si to, najdete-li správnou cestu do středu bludiště a vypíšete si písmenka, na která přitom narazíte.

(Řešení z minulého čísla: Salome)

Jana Krajčířiková